

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Martina Lachmanna ve věci

žalobce: P. H.
bytem X

zastoupen advokátkou JUDr. Alicí Hejzlarovou, LL.M., MBA
sídlem Žitná 1575/49, Praha 1

proti
žalovanému: náčelník Generálního štábu Armády České republiky
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2022, č. j. MO 65662/2022-1304

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2022, č. j. MO 65662/2022-1304, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce JUDr. Alice Hejzlarové, LL.M., MBA, advokátky.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce se svou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele Agentury personalistiky Armády České republiky (dále jen „**služební orgán prvního stupně**“) ze dne 18. 11. 2021, č. j. MO 343723/2021-2230. Tím služební orgán prvního stupně (jen částečně) vyhověl žádosti žalobce ze dne 30. 9. 2021 o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body a přiznal mu částku 12 935 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2. Žalobce výše uvedenou žádost, o které posléze rozhodoval služební orgán prvního stupně, podal z důvodu zániku jeho služebního poměru ke dni 31. 12. 2019. Žadostí se žalobce v souladu s § 91 odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o vojácích z povolání**“), domáhal vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body, a to z důvodu nemožnosti využít je před ukončením služebního poměru.
3. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve stručně shrnul skutkový stav věci a ve vztahu k průběhu správního řízení před služebním orgánem prvního stupně uvedl, že dokazování vycházelo ze stavu elektronického konta žalobce s přidělenými výstrojními body ke dni podání žádosti (4. 10. 2021) a bylo provedeno s ohledem na institut promlčení, respektive s ohledem na úpravu institutu promlčení v zákoně o vojácích z povolání. Žalovaný potvrdil nutnost aplikace § 161 odst. 1 a odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Uvedl, že okamžik připsání výstrojních bodů na účet vojáka je nutné považovat za okamžik vzniku nároku vojáka na plnění a současně za počátek běhu promlčecí lhůty. S ohledem na dikci § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání ve spojení s prováděcí vyhláškou Ministerstva obrany č. 266/1999 Sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**vyhláška**“), je vznik nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body spojen s každým odslouženým měsícem služby, a to nejpozději k okamžiku zániku služebního poměru. K odvolací námitce žalobce, že právo na proplacení nevyužitých výstrojních bodů mohl poprvé uplatnit po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2019, č. j. 4 As 292/2019 - 30, žalovaný uvedl, že pravomocný rozsudek Nejvyššího správního soudu nelze považovat za skutečnost, se kterou by měl být spojen vznik nároku, pouze jím může být jeho oprávněnost potvrzena. S ohledem na vznik nároku vojáka z povolání na výstrojní náležitosti za každý odsloužený měsíc dospěl žalovaný k závěru, že poskytování výstrojních náležitostí je ze své povahy plněním opakovaným a je na něj nutno taktéž vztáhnout § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.
4. Na základě výše uvedeného dospěl žalovaný k závěru, že služební orgán prvního stupně oprávněně shledal nároky splatné do 4. 10. 2018 promlčenými. Konečně žalovaný v napadeném rozhodnutí podotknul, že žádost žalobce o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body byla podána až 30. 9. 2021, kdežto služební poměr žalobce zanikl již 31. 12. 2019. V mezidobí podle názoru žalovaného nebyla dána žádná objektivní skutečnost, která by bránila žalobci v možnosti uplatnit svůj nárok, a žalobce by se tak vyhnul jím rozporovanému promlčení části jeho nároku.

II. Žaloba

5. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil správní žalobou, ve které vyslovil nesouhlas s výší přiznané náhrady za nevyužité výstrojní body. Příčinu tohoto nesprávného určení výše přiznané výplaty náhrady za nevyužité výstrojní body spatřoval v nesprávné aplikaci institutu promlčení zakotveném v § 159 a násl. zákona o vojácích z povolání, jak ji v napadeném rozhodnutí provedl žalovaný.
6. Taktéž se neztotožnil s tím, jak žalovaný posoudil povahu předmětného nároku, což mělo podle názoru žalobce vliv na nesprávnou aplikaci institutu promlčení. Žalovaný se podle názoru žalobce zabýval pouze tím, zda jsou výstrojní náležitosti plněním jednorázovým, či je lze podle své povahy zařadit mezi opakující se plnění. Žalobce poukázal na to, že je nutno posoudit charakter výstrojních náležitostí z pohledu toho, zda představují náležitosti

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

peněžitě, či jiné. Podle žalobce je nutno vycházet z umístění ustanovení o výstrojních náležitostech do Hlavy IV zákona o vojácích z povolání mezi proviantní a přepravní náležitosti. Výstrojní náležitosti tak je podle žalobce nutno považovat za naturální náležitosti vojáků, jejichž zabezpečování blíže upravuje vyhláška.

7. Žalobce v žalobě též připomněl, že pro postavení žalobce jako bývalého vojáka z povolání je významný § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, respektive jeho věta druhá, podle které je peněžitá náhrada za výstrojní náležitosti poskytována pouze, když vojákovi nelze poskytnout naturální výstrojní náležitosti. Pro vojáky z povolání, kterým zanikl služební poměr, představuje dikce věty druhé § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání jedinou možnost, jak uspokojit jejich nárok na výstrojní náležitosti.
8. Na základě výše uvedeného považoval žalobce argumentaci žalovaného ve vztahu k tomu, zda předmětný nárok se vztahuje k plnění jednorázovému, či opětovnému za druhořadou. Žalovaný se měl podle názoru žalobce primárně zabývat tím, zda výstrojní náležitosti představují plnění peněžitě či nepeněžitě. Správné určení povahy nároku na výstrojní náležitosti je podle žalobce podmínkou pro správnou aplikaci promlčení.
9. Žalobce dále opíral svoji argumentaci o odbornou komentářovou literaturu k zákonu o vojácích z povolání, ve které je uvedeno, že nepeněžitě nároky se nepromlčují. Na základě výše uvedeného žalobce poukazoval na skutečnost, že žalovaný měl nárok na výstrojní náležitosti rozdělit na dva co do povahy odlišné nároky, a to za prvé na výstrojní náležitosti, které jsou za trvání služebního poměru poskytovány jako naturální (nepeněžitě) opakující se plnění a posléze, respektive po zániku služebního poměru, jako peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní náležitosti, což představuje podle žalobce jednorázový peněžitý nárok, který je splatný ke dni ukončení služebního poměru či v případě nemožnosti dále poskytovat vojákovi naturální plnění.
10. Podle žalobce tak žalovaný chybně aplikoval § 161 zákona o vojácích z povolání, který v odstavci druhém stanoví, že v případě plnění, které je poskytováno v pravidelných splátkách, počíná promlčecí lhůta vůči jednotlivým splátkám ode dne jejich splatnosti, a dále stanoví, že u opětovného plnění činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti. Žalobce argumentaci uzavřel tím, že žalovaný počátek běhu promlčecí lhůty i její trvání spojil se vznikem jeho nároku na naturální plnění, které se nepromlčuje. K počátku běhu promlčecí lhůty mělo dojít den po zániku služebního poměru.
11. Na základě výše uvedeného shledal žalobce napadené rozhodnutí nezákonným a nesprávným z důvodu svévolného protiprávního výkladu právních předpisů. Taktéž se dle žalobce žalovaný nedostatečně vypořádal s argumenty žalobce. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nezákonnost z důvodů výše uvedených a vrácení žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

12. Žalovaný **ve vyjádření k žalobě** setrval na tom, že skutkový stav byl řádně zjištěn a právní závěry z něj učiněné jsou správné. Žalovaný nesouhlasil s výkladem žalobce, že výstrojní náležitosti jsou naturálními náležitostmi vojáků z povolání, které jsou nepeněžitě a nepromlčitelné, a to až do okamžiku nemožnosti poskytnout naturální plnění, zejména do okamžiku skončení služebního poměru.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

13. Žalovaný setrval na svém názoru, že nárok na výstrojní náležitosti, který vznikl v průběhu služebního poměru za odsloužené měsíce, je spojen s nárokem vojáka na to, aby takto vzniklý nárok byl uspokojen (poskytnutím výstrojních náležitostí, eventuálně za podmínek v § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžitou náhradou). Trval na tom, že nárok na plnění může být uspokojen již okamžikem připsání „bodového obnosu“ na účet vojáka. Podle žalovaného z § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání nevyplývá, že by vznik nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body vznikl později než připsáním výstrojních bodů na účet vojáka. Zároveň je podle žalovaného tento vznik nároku spojen s každým odslouženým měsícem služby. Žalovaný dále s odkazem (na již neúčinné znění) § 15 vyhlášky poukazoval na to, že není důvod, aby v případě nároku na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní náležitosti tomu bylo jinak, respektive, že i zde platí, že výstrojní náležitosti se poskytují za každý kalendářní měsíc. Z tohoto důvodu je třeba podle žalovaného výstrojní náležitosti považovat za plnění opakované, na které je nutno aplikovat § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.
14. V **pozdějším vyjádření z 23. 9. 2022** žalovaný k výzvě soudu též ozřejmil způsob, jakým je zajištěna vojenská výstroj vojáků, a to tak, že za účelem pořízení a obnovení vojenské výstroje je pro každého vojáka zřízeno elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí, na které se připisují body za každý kalendářní měsíc, ve kterém vznikl vojákovu nárok na měsíční výstrojní náležitost. Měsíční hodnota výstrojních náležitostí ve výstrojních bodech činí pro vojáka z povolání 995 bodů. K odečítání bodů z elektronického konta vojáka dochází při doplňování výstrojních součástek ve výdejné součástek naturálního odívání. Bodová hodnota každé vojenské součástky je stanovena v závislosti na době životnosti a výši jejích pořizovacích nákladů (nemusí ale vyjadřovat přesný přepočet peněžní hodnoty).
15. Vojákovi (žalobci) se takto při odběru ve výdejnách součástek naturálního odívání z elektronického konta odečítaly vždy nejstarší výstrojní body. Vedle toho docházelo k odečítání výstrojních bodů z elektronického konta vojáka automaticky po jejich promlčení v souladu s § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, a to ve spojení s § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, kdy výstrojní body na elektronickém kontě vojáka měly nastavenou expiraci na 3 roky od jejich připsání, po jejímž uplynutí došlo k odečtení bodů z konta.
16. Výstrojní body jsou podle žalovaného měrnou jednotkou, pomocí které jsou oceňovány výstrojní součástky a zároveň jimi vojáci hradí součástky jim vydané při odběru ve výdejnách součástek naturálního odívání. Hodnota jednoho výstrojního bodu je podle čl. 2 Normativního výnosu Ministerstva obrany č. 125/2014 Věstníku Ministerstva obrany (dále jen „NVMO“) stanovena na 1 Kč. Zároveň v souladu s čl. 10 NVMO platí, že jsou určeny výlučně k zabezpečení výkonu služby vojáka z povolání a nelze je převádět na někoho jiného.
17. Náhrada v penězích na pořízení a obnovení (doplnění) vojenské výstroje, která se nenakupuje na náklady státu, se poskytuje jednorázově zpětně za kalendářní rok. Žalovaný dodal, že tato jednorázová náhrada v penězích není určena k nákupu běžných výstrojních součástek, které si voják může odebrat ve výdejnách součástek naturálního odívání. Pokud by tak voják učinil a pořídil by si výstrojní součástku jinak než odběrem ve výdejnách, žádná náhrada či kompenzace by mu poskytnuta nebyla. Žalovaný dodal, že není možné, aby si voják příslušné výstrojní součástky opatřil sám a náklady za ně mu byly následně Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nahrazeny například za současného odečtení výstrojních bodů. Žalovaný byl přesvědčen, že pokud by se žalobce svých práv domáhal již za trvání služebního poměru, případně ihned po jeho skončení, vyhnul by se promlčení části jeho nároku.

18. V **replíce** ze dne 11. 10. 2022 žalobce setrval na své argumentaci předestřené shora, výklad žalovaného považoval nadále za nesprávný a nezákonný. Faktický režim připsu výstrojních bodů pak žalobce označil za ne zcela významný. Pokud jde o problematiku odpočtu výstrojních bodů, zde žalovaný podle žalobce zcela přehlížel naturální povahu výstrojních náležitostí – k odpočtu bodů vůbec nemělo docházet.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.
20. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení na nařízení jednání sami netrvali (jejich souhlas byl v souladu s § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. presumován). Soud zároveň neshledal potřebu provádět dokazování – ve věci bylo možné vyjít z podkladů obsažených ve správním spise.
21. Městský soud v Praze vycházel zejména z této rozhodné právní úpravy:
22. Podle § 91 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „*voják má nárok na výstrojní náležitosti*“.
23. Podle § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání „*výstrojními náležitostmi se rozumí vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti podle věty první, má voják nárok na náhradu v penězích. Voják, jehož služební poměr zanikl podle § 18 písm. c) nebo d) anebo podle § 19 odst. 1 písm. f) až m) a o) před uplynutím 2 let ode dne vzniku služebního poměru, je povinen ministerstvu nahradit v penězích poměrnou část nákladů za vydanou vojenskou výstroj; do doby 2 let se nezapočítává doba dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) až i). Výše peněžité náhrady se vypočítá jako součin měsíční peněžní výše nákladů na vojenskou výstroj a počtu neodsložených měsíců*“. (podtržení doplněno soudem)
24. Podle § 152 zákona o vojácích z povolání „*v řízení ve věcech služebního poměru se postupuje podle části deváté tohoto zákona i tehdy, když služební poměr vojáka zanikl*“.
25. Podle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „*nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlídí jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat*“.
26. Podle § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání „*nárok uplatňuje účastník řízení podáním u služebního orgánu, služební orgán rozhodnutím*“.
27. Podle § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „*promlčecí lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé*“.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

28. Podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „*nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky*“.
29. Podle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání „*jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti*.“
30. Soud jen na okraj poznamenává, že v projednávané věci není spornou otázka, zda právo na peněžitou náhradu podle § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání za výstrojní náležitosti, které nemohly být vojákovi během služebního poměru poskytnuty, zaniká, nebo nezaniká se skončením služebního poměru. K této otázce se dříve vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. 11. 2019, č. j. 4 As 292/2019 - 30, ve kterém dospěl k závěru, že: „(p)rávo na peněžitou náhradu za výstrojní náležitosti za dobu trvání služebního poměru, které vojákovi z povolání nemohly být poskytnuty dle § 91 odst. 2 věty druhé zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, nezaniká v případě zániku služebního poměru vojáka z povolání.“ Na uvedený rozsudek ostatně shodně odkazuje jak žalovaný v napadeném rozhodnutí, tak i žalobce v žalobě.
31. Podstata projednávané věci spočívá v tom, zda byla žalovaným správně aplikována ustanovení o promlčení zakotvená v zákoně o vojácích z povolání. Konkrétně je pak mezi účastníky sporu o tom, zda skutečně došlo k promlčení části nároku na nevyužité výstrojní body, jak o tom žalovaný v napadeném rozhodnutí rozhodl.
32. Žalobce v žalobě namítal, že nárok na výstrojní náležitosti zakotvený v § 91 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání je co do povahy nárokem naturálním, a podle jeho názoru je tak nárokem nepromlčitelným. Tuto povahu si podle žalobce předmětný nárok zachová až do té doby, kdy není možno poskytnout naturální plnění, obecně nejčastěji (zde i v případě žalobce) do okamžiku zániku služebního poměru. Podle žalobce teprve dnem zániku služebního poměru se z původního nároku na naturální plnění stává nárok peněžitý, který již podléhá promlčení.
33. Soud považuje za podstatné zabývat se nejprve § 91 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání, tj. povahou nároku na výstrojní náležitosti. Ty představuje nárok na vojenskou výstroj a služby s tím spojené, resp. na jejich náhradu v penězích, nelze-li výstrojní náležitosti poskytnout (srov. výše). Co tvoří vojenskou výstroj, upravuje § 2 odst. 7 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, jedná se o: „*oděv, prádlo, obuv a jiná vybava vojáka v činné službě nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů; vojenský stejnokroj tvoří stanovené součástky vojenské výstroje určené pro jednotné vystrojení ozbrojených sil, které jsou charakterizovány barvou, stříhem, odznaky, rukávovými znaky a hodnostním označením*.“
34. Dále platí, že výstrojní náležitosti se zabezpečují „*výdejem vojenské výstroje a bezplatnými službami nebo náhradou v penězích. Bezplatnými službami se rozumí praní, chemické čištění, úpravy, opravy a údržba výstrojních součástí*.“ (viz § 13 odst. 1 vyhlášky č. Skoruša, L., J. Daněk a kol. *Zákon o vojácích z povolání. Komentář*. § 91. Praha, Wolters Kluwer, 2018). V souladu s § 13 odst. 4 vyhlášky „*náhrada v penězích se vyplácí za a) pořízení a doplnění vojenské výstroje, která se nenakupuje na náklady státu, b) pořízení a údržbu občanského oděvu vojákovi, kterému bylo nařízeno jeho nošení ke služebním účelům*.“. Vyhláška dále v § 17a stanoví měsíční výši nákladů na vojenskou výstroj pro účely podle § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

35. Právní úprava tak podle soudu rozlišuje poskytnutí (výdej) vojenské výstroje na straně jedné (právě a jen pro tento účel slouží výstrojní body na elektronickém kontu vojáků a právě ty jsou pro projednávanou věc rozhodné) a náhradu v penězích, pokud si voják výstroj nakoupí na vlastní náklady. Tento závěr podporuje odborná literatura, jakož i systematika a smysl předmětné úpravy. Naturální náležitosti (proviantní, výstrojní a přepravní náležitosti) jsou společně upraveny v hlavě IV. Části páté zákona o vojácích z povolání a jejich smyslem a účelem je materiálně zabezpečit průběh vojenské činné služby vojáků. Podle komentářové literatury jsou tak výstrojní náležitosti primárně druhem naturálních náležitostí (Skoruša, L., J. Daněk a kol., tamtéž). Oproti tomu v předchozích hlavách Části páté zákona o vojácích z povolání jsou upraveny peněžité nároky vojáka z povolání (zejména služební plat či cestovní a jiné náhrady). Z výše uvedeného rozdělení lze dovozovat, že zákonodárce spatřuje rozdíl mezi naturálními a peněžitými náležitostmi vojáků, a proto je z tohoto rozlišení taktéž třeba při výkladu vycházet.
36. Se zřetelem k těmto východiskům je potom zřejmé, že primárním účelem právní úpravy je zabezpečit výstrojní náležitosti ve formě naturálního plnění, tedy výdejem vojenské výstroje a bezplatnými službami. Poskytnutí peněžité náhrady by tak mělo být pouze subsidiárním, pokud výstrojní náležitosti ve formě naturálního plnění nemohou být poskytnuty a voják si je obstará sám, popřípadě pokud nelze takové nároky již vůbec uspokojit, zejména v situaci zániku služebního poměru vojáka. Potom je poskytnutí peněžité náhrady logickým důsledkem, na který je třeba aplikovat jinak velmi obecné ustanovení § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání (opačný závěr by *ad absurdum* znamenal nepoužitelnost předmětné věty druhé § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání; viz výše citovaný rozsudek kasačního soudu č. j. 4 As 292/2019 - 30, či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2021, č. j. 3 Ad 2/2018 - 33).
37. Tím se soud opět vrací k problematice vzniku nároku na peněžitou náhradu podle § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v již zmíněném rozsudku č. j. 4 As 292/2019 - 30, „z *dikce § 91 odst. 2 zákona o vojácích z povolání nevyplývá, kdy vojákovi nárok na relutární náhradu vzniká, tedy kdy nastává rozhodný okamžik uvedený ve druhé větě citovaného ustanovení, po kterém již nelze „poskytnout výstrojní náležitosti“.*“ Za správný přitom označil výklad, podle kterého v případě, pokud vojákovi nárok na výstrojní náležitosti v průběhu služebního poměru vznikl, má právo na to, aby takto vzniklý zákonný nárok byl uspokojen, a to buď poskytnutím výstrojních náležitostí, nebo za podmínek stanovených v § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžitou náhradou. Kasační soud v citovaném rozsudku dále dodal, že *„pokud tedy vojákovi za dobu výkonu služebního poměru vznikl nárok na výstrojní náležitosti, který je vyjádřen počtem bodů ve formě poukázek či stavem jeho elektronického konta, a tyto výstrojní náležitosti mu v průběhu jeho služebního poměru nemohly být poskytnuty, má voják právo na peněžitou náhradu.“* Krajský soud v Ostravě ve svém rozsudku ze dne 30. 5. 2019, č. j. 22 Ad 2/2018 - 36 (předcházejícím citovanému rozsudku kasačního soudu), s relevancí i pro nynější věc uvedl, že *„z prováděcí vyhlášky (§ 13 odst. 3, § 17a) vyplývá, že výstrojní náležitosti jsou evidovány za každý měsíc. Lze připustit, že po dobu trvání služebního poměru by mělo mít přednost použití dosud nevyužitých bodů na pořízení výstrojních náležitostí v následujících měsících (ať již přímo poskytnutím výstroje nebo náhradou za výstroj zakoupenou vojákem). Pokud však vojákovi služební poměr zanikne, ztrácí takové využití svůj účel a podle výkladu krajského soudu by tak vojákovi měla náležet za*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

neposkytnuté výstrojní náležitosti peněžitá náhrada“ (pozn. obě zvýraznění doplněna zdejším soudem).

38. Cílem náhrady v penězích je tak zabezpečit výstrojní náležitosti, pokud tyto nejsou vojákovi vydány přímo. Zároveň platí a vyplývá to i z vyjádření žalovaného, že primárním způsobem zabezpečení výstrojních náležitostí vojáka by mělo být jejich opatření ve výdejních součástek naturálního odívání. Skutečnost, že nárok na výstrojní náležitosti je vyjádřen počtem bodů ve formě poukázek či stavem elektronického konta vojáka, na tomto závěru nic nemění. Výstrojní body jsou pouze vyjádřením nároku vojáka na výstrojní náležitosti.
39. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že z dikce § 91 odst. 2 věty druhé zákona o vojácích z povolání *„v žádném případě nevyplyvá, že by předmětný nárok na peněžitou náhradu za nevyužité výstrojní body vznikl později než okamžikem připsání výstrojních bodů na účet žalobce, neboť jeho vznik je dle výše uvedeného ustanovení spojen s každým odslouženým měsícem služby.“* Uvedené tvrzení nepovažuje soud za přílehavé, protože žalovaný ve své argumentaci nerozlišuje nárok na plnění pro pořízení si výstrojních náležitostí za trvání služebního poměru, který má dle zdejšího soudu jednoznačně charakter nepeněžitého (naturálního) plnění v podobě výstrojních bodů určených pro výdejny součástek naturálního odívání, a nárok na peněžitou náhradu, což je již nárok peněžitý, jenž v tomto případě vzniká okamžikem zániku služebního poměru (žalobce se nedomáhal a nedomáhá peněžitě náhrady za výstroj, kterou by si v době trvání služebního poměru pořídil sám).
40. Z pozdějšího vyjádření žalovaného ostatně vyplývá, že mezi vojáky je výstroj primárně distribuována skrze výdejny součástek naturálního odívání, což jsou zařízení Armády České republiky, která jsou určena k prvotnímu vystrojování i následně k obměně výstroje ve vlastnictví vojáků za výstrojní body. Právě za tímto účelem se vojákovi zřizuje elektronické konto měsíčních výstrojních náležitostí. V elektronickém kontě jsou evidovány výstrojní body, které se vojákovi na konto připsují každý měsíc a za které si voják obměňuje výstroj. Při odběru výstrojní součástky za výstrojní body je hodnota součástky v bodech vojákovi z konta odečtena. Hodnota součástek vojenské výstroje se udává ve výstrojních bodech a je odvozena od pořizovacích nákladů a směrné doby jejich životnosti. Jinými slovy, výstrojní bod je měrnou jednotkou pro stanovení výše výstrojní náležitosti a slouží k oceňování výstrojních součástek a k jejich uhrazení při odběru – 1 výstrojní bod se hodnotí v penězích částkou 1 Kč (čl. 2 NVMO; srov. též Zelenák, M., M. Pecina, *Současný stav zabezpečení příslušníků AČR součástkami naturálního odívání*, *Vojenské rozhledy*, 2013, roč. 22 (54), č. 3, s. 102–113).
41. Lze proto jednoznačně dovodit, že výstrojní body jsou jistým „interním platidlem“ pouze pro účely obstarání si výstrojních náležitostí, a to primárně jejich použitím ve výdejních součástek naturálního odívání. Teprve při nemožnosti takového postupu si voják, i vzhledem k nedostatečné vybavenosti výdejen, součástku koupí sám a za to dostane peněžitou náhradu. S ohledem na účel připsování těchto bodů v podobě zajištění naturálních náležitostí vojáka, respektive výstrojních náležitostí, by podle soudu postrádalo smysl, aby předmětný nárok (i kdyby snad byl vyjádřen v podobě výstrojních bodů) po dobu trvání služebního poměru podléhal promlčení. Proto je podle soudu třeba přisvědčit žalobci, že v době trvání služebního poměru mají výstrojní náležitosti (i v podobě bodů připsaných na elektronické konto vojáka) povahu naturálního plnění a jako takové nepodléhají institutu promlčení: *„v zásadě se promlčují všechny (peněžitě) nároky plynoucí* Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

ze služebního poměru; výjimku představují nároky, které se nepromlčují (odst. 2) a dále práva, která zanikají prekluzí (odst. 5). Nepeněžitě nároky se nepromlčují.“ (srov. Skoruša, L., J. Daněk a kol. *Zákon o vojácích z povolání. Komentář. § 159*). Opačný výklad, který v napadeném rozhodnutí zastává žalovaný, tj. že nárok vojáka na výstrojní náležitosti je uspokojen okamžikem připsání výstrojních bodů na elektronické konto vojáka, a že svým charakterem představuje plnění opakující se, se soudu jeví jako nepřiléhavý a v rozporu se smyslem a účelem úpravy výstrojních náležitostí.

42. Soud dále dodává, že přistoupení na výklad žalovaného, podle něhož počíná běžet promlčecí lhůta okamžikem připsání bodů na konto vojáka z povolání, by vedlo k absurdním důsledkům, jelikož vojáci by byli nuceni „vybírat“ své dosud nevyčerpané body jen z důvodu, aby nedošlo k jejich promlčení (k promlčení by pak podle výkladu žalovaného došlo na základě § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání za tři roky po splatnosti jednotlivého měsíčního počtu připsaných bodů za každý měsíc), a to bez ohledu na to zda skutečně nějakou součástku výstrojních náležitostí potřebují.
43. Na podporu svého tvrzení soud dodává, že vojenská výstroj se podle § 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva obrany „obměňuje v závislosti na směrných dobách používání jednotlivých výstrojních součástí“. V příloze č. 3 vyhlášky jsou stanoveny směrné doby používání výstrojních součástí a mimo jiné z předmětné přílohy plyne, že u některých výstrojních součástí je směrná doba používání stanovena na dobu delší, než je (žalovaným tvrzená) promlčecí lhůta podle zákona o vojácích z povolání, tedy na dobu delší než tři roky (například blůza 97 má stanovenou směrnou dobu používání na 60 měsíců). Krajský soud v Ostravě v již citovaném rozsudku sp. zn. 22 Ad 2/2018 konstatoval, že „je především věcí orgánů státu, zda a jakým způsobem uspokojí během trvání služebního poměru zákonné nároky vojáka z povolání na výstrojní náležitosti, a odpovědnost za splnění této právní povinnosti nelze přenášet na jednotlivé vojáky ve služebním poměru“; soud tedy dodává, že výklad, který by dovozoval, že nárok na výstrojní náležitosti se v průběhu trvání služebního poměru promlčuje, by byl mimo jiné v rozporu s výše uvedenou povinností orgánů státu reálně zajistit výstrojní náležitosti vojákům z povolání, a to v momentě, kdy je zrovna potřebují. Zcela na okraj pak soud poukazuje i na obsah Kontrolního závěru z kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu č. 18/17 (dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/kontrolni-zavery/k18017.pdf>), z něhož vyplývá, že systém obměny opotřebované výstroje vojáků je vnímán tak, že vojákům je k obměně výstroje poskytnuto nepeněžitě plnění ve formě výstrojních bodů. Pro dokreslení argumentace lze konečně poukázat i na analogii výše uvedeného se sférou soukromého práva, konkrétně např. s institutem dovolené upravené v zákoně č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Ze smyslu a účelu tohoto institutu plyne primárně potřeba dovolenou vyčerpat (zde je její obdobou „nafasování“ výstrojních součástí) a pouze při zániku pracovního poměru přísluší za nevyčerpanou dovolenou náhrada mzdy (§ 222 odst. 2 zákoníku práce).
44. Soud tak nemohl přisvědčit základní premise žalovaného, podle které je připsání výstrojních bodů na konto vojáka okamžikem, kdy nastává možnost uspokojení nároku a počíná běžet promlčecí lhůta. Přiklání se naopak k názoru žalobce, podle něhož je třeba nárok na výstrojní náležitosti rozdělit, a to na nárok, který trvá po dobu služebního poměru a který je svým charakterem naturálním plněním, a není na něj aplikován institut promlčení, čímž je umožněno vojákovi uspokojovat *ad hoc* své potřeby obstarat si výstrojní náležitosti po dobu trvání služebního poměru. Poté, co služební poměr zanikne, je, jak bylo již výše uvedeno, zcela logickým závěrem, že jedinou možností, jak získat náhradu za nevyužité

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

výstrojní náležitosti, je podat žádost o jejich vyplacení v penězích. V tomto případě předmětný nárok již zcela jistě představuje jednorázový peněžitý nárok, na který je třeba aplikovat ustanovení o promlčení. V projednávaném případě je přitom tímto ustanovením § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání ve spojení s § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Žalobci tak počala promlčecí lhůta nároku na vyplacení nevyužitých výstrojních náležitostí běžet dnem následujícím po dni zániku služebního poměru, tedy 1. 1. 2020 a uplyne 1. 1. 2023. To jinými slovy znamená, že žalobce uplatnil své nároky včas, ještě před jejich promlčením.

45. Soud neskřívá, že společné důsledky rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 292/2019 a výše předestřených závěrů zdejšího soudu vedou k tomu, že vojáci mohou v rámci tří let po zániku jejich služebního poměru neomezeně žádat o náhradu za všechny dosud nevyužité výstrojní body (a mohou tak být motivováni výstrojní body vůbec nevyužívat). Nastavení interních procesů je nicméně věcí správních orgánů. Je na nich, aby zajistily řádné a efektivní čerpání výstrojních náležitostí, přičemž rovněž motivací vojáků by jistě mělo být mít vždy maximálně moderní a pohodlnou vojenskou výstroj.
46. Závěrem soud pro úplnost dodává, že argument žalovaného, že žalobci nebránila žádná objektivní skutečnost podat žádost o vyplacení náhrady za nevyužité výstrojní body dříve (např. ihned po skončení služebního poměru), čímž by nedošlo k promlčení části jeho nároku, je nutno považovat v kontextu výše uvedeného za v zásadě irelevantní, jelikož na tuto skutečnost právní úprava běh promlčecí lhůty neváže – rozhodující je uplatnění nároku ve lhůtě 3 let.

V. Závěr a náklady řízení

47. Na základě všech shora uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že je žaloba důvodná. Napadené rozhodnutí tak zrušil z důvodu nezákonnosti podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán. To znamená, že žalovaný v dalším řízení bude vycházet z toho, že žalobcem uplatněné nároky nebyly dosud promlčeny.
48. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, a proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení spočívající v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3 000 Kč, odměně za 3 úkony právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – tj. převzetí zastoupení, žaloba a replika] v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem 9 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů za 3 úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Soud z veřejných rejstříků ověřil, že zástupkyně žalobce je plátcem DPH (jakkoli ta na výzvu soudu v tomto ohledu nereagovala), a proto se částka dále zvyšuje o hodnotu příslušné sazby (celkem činí 12 342 Kč). Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně společně s náhradou soudního poplatku částku 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. listopadu 2022

Mgr. Aleš Sabol v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.